

Grzegorz Wesolowski, Anna Kobialka

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

SUBWENCJA OGÓLNA JAKO ŹRÓDŁO DOCHODÓW GMIN POWIATU WŁODAWSKIEGO

THE GENERAL SUBSIDY AS A SOURCE OF INCOMES OF COMMUNES OF THE WŁODAWA DISTRICT

Słowa kluczowe: subwencja ogólna, dochody gmin, finanse publiczne

Key words: general subsidy, income of communes, public finances

Abstrakt. Celem artykułu było ukazanie subwencji ogólnej jako źródła dochodów uzyskiwanych przez gminy poprzez analizę i ocenę mechanizmów ustalania wielkości kwoty podstawowej części wyrównawczej tego transferu finansowego. Zgodnie z założeniami ustawodawcy, subwencja ogólna ma stanowić jedynie instrument niwelujący różnice występujące w poziomach dochodów własnych uzyskiwanych przez tego typu jednostki samorządu terytorialnego. W badaniach wykorzystano dane dotyczące wielkości poszczególnych kategorii dochodowych uzyskiwanych przez gminy powiatu włodawskiego z okresu 2010-2012 udostępnione przez ROI w Lublinie oraz Banku Danych Lokalnych. Przeprowadzone analizy wskazują, że subwencja ogólna, wbrew założeniom legislatora (który traktuje ją jako uzupełnienie dochodów własnych), pełni rolę głównego źródła dochodów dla większości gmin powiatu włodawskiego. Przeprowadzone badania wykazały również, że mechanizm wykorzystywany przy ustalaniu wielkości kwoty podstawowej, części wyrównawczej, subwencji ogólnej nie zawsze odzwierciedla realną sytuację dochodową gmin. Uniemożliwia to skuteczne wyrównywanie sytuacji dochodowej tego typu JST.

Wstęp

Reforma administracyjna przeprowadzona w Polsce w 1998 roku wprowadziła trójszczeblowy podział jednostek samorządu terytorialnego (JST). Wynikiem tego było przejęcie przez gminy wielu zadań związanych z funkcjonowaniem samorządu terytorialnego na szczeblu lokalnym. Realizacja tych zadań stanowi znaczne obciążenie budżetów gmin. Ustawodawca chcąc zabezpieczyć prawidłowość zarządzania gospodarką finansową przez JST w Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r. [Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 z późn. zm.] wskazał trzy główne źródła dochodów JST, jakimi są: dochody własne, subwencja ogólna i dotacje celowe z budżetu państwa. Dodatkowo fakultatywnie dochodami gminy mogą być: środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, które nie podlegają zwrotowi, środki z budżetu Unii Europejskiej (UE) oraz inne środki ujęte w odrębnych przepisach – art. 3 ust. 3 *Ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach JST* [Dz.U. nr 203, poz. 1966, z późn. zm.]. Struktura wymienionych dochodów w poszczególnych gminach jest zróżnicowana i zależy w szczególności od: charakteru gminy, poziomu infrastruktury społeczno-gospodarczej oraz aktywności władz gminy w aspekcie poszukiwania wymienionych źródeł dochodów [Podstawka 2012]. W zamysle ustawodawcy głównym źródłem dochodów gmin miały być dochody własne. Jednakże różnice w poziomie uzyskiwanych dochodów własnych są na tyle wyraźne, że w przypadku niektórych gmin ich poziom jest tak niski, że uniemożliwiałby wręcz realizację zadań nałożonych na te JST. Niwelowanie różnic występujących w sytuacji dochodowej gmin odbywa się w głównej mierze w oparciu o transfery finansowe z budżetu państwa do budżetów gmin, którymi są subwencje ogólne [Kowalczyk 2013].

Subwencja ogólna stanowi dochód uzupełniający [Patrzalek 2010], który uzyskiwany jest przez gminy w sposób nieodpłatny i bezzwrotny [Kornberger-Sokołowska 2012]. Składa się ona z części wyrównawczej (tworzonej przez część podstawową i uzupełniającą), oświatowej i

rekompensującej. Istotnym czynnikiem wywierającym wpływ na wielkość kwoty podstawowej części wyrównawczej jest wysokość wskaźnika dochodów podatkowych gminy, określanego mianem wskaźnika G . Wskaźnik G stanowi iloczyn potencjalnych dochodów podatkowych i faktycznej liczby mieszkańców danej gminy. Wartość dochodów podatkowych wykorzystywanych do obliczenia wartości wskaźnika G jest zatem sumą dochodów podatkowych realnie uzyskanych i utraconych (w wyniku zastosowania władztwa podatkowego¹) w roku poprzedzającym rok bieżący, co oznacza, że jest on określany na podstawie dochodów obrazujących przeszłą sytuację dochodową gminy [Podstawka 2011]. Relacja współczynnika G i współczynnika Gg , który jest wskaźnikiem dochodów podatkowych dla ogółu gmin w Polsce, przyporządkowuje gminę do określonego przedziału algorytmicznego, a tym samym warunkuje wysokość uzyskanej przez nią subwencji ogólnej lub wniesionych wpłat do budżetu państwa (tab. 1).

Tabela 1. Algorytmy wyznaczania kwoty podstawowej części wyrównawczej subwencji ogólnej dla gmin
Table 1. Algorithms of setting basic quota of compensatory part general subsidy for communes

Przedział algorytmiczny/Algorithmic range	Algorytm/Algorithm
I $G \leq 40\% Gg$	$Kp = L \times [99\% \times (40\% Gg - G) + 41,97\% Gg]$
II $40\% Gg < G \leq 75\% Gg$	$Kp = L \times [83\% \times (75\% Gg - G) + 12,92\% Gg]$
III $75\% Gg < G < 92\% Gg$	$Kp = L \times [76\% \times (92\% Gg - G)]$

G – wskaźnik dochodów podatkowych gminy/indicator of tax incomes of the commune, Gg – wskaźnik dochodów podatkowych ogółu gmin w Polsce/indicator of tax incomes of the all communes in Poland, Kp – kwota podstawowa części wyrównawczej/basic quota of the compensatory part, L – liczba mieszkańców gminy/population of the commune

Źródło: opracowanie własne na podstawie [Podstawka 2010]

Source: own study based on [Podstawka 2010]

Celem artykułu było ukazanie subwencji ogólnej jako źródła dochodów uzyskiwanych przez gminy poprzez analizę i ocenę mechanizmów ustalania wielkości kwoty podstawowej części wyrównawczej tego transferu finansowego.

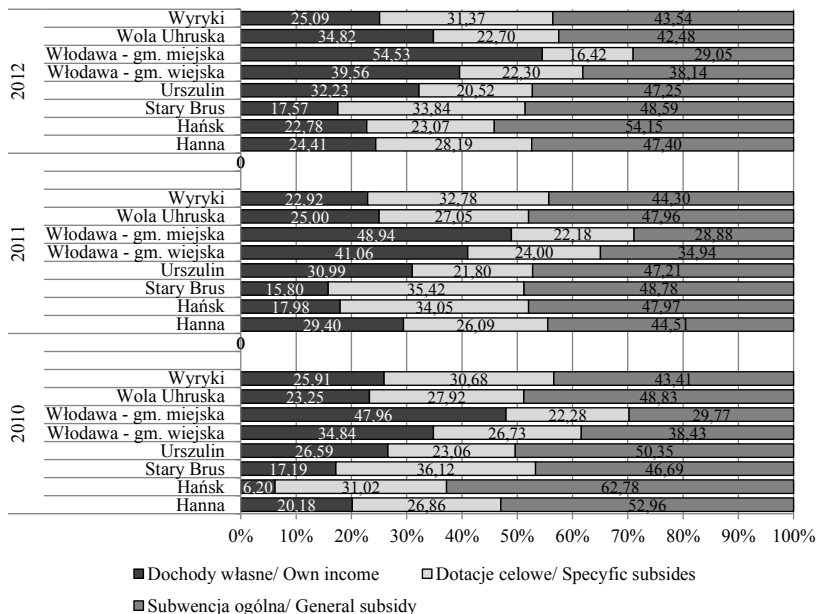
Material i metodyka badań

Na podstawie analizy danych dotyczących dochodów uzyskanych przez gminy powiatu włodawskiego starano się ocenić realne znaczenie subwencji ogólnej jako uzupełnienia dochodów własnych gmin oraz wpływu sposobu ustalania jej wysokości na faktyczne równoważenie sytuacji dochodowej gmin. W trakcie badań dokonano analizy dochodów uzyskiwanych przez gminy powiatu włodawskiego oraz sposobu wyliczania wartości współczynnika G wpływającego bezpośrednio na kształtowanie wielkości subwencji ogólnej uzyskiwanej przez wspomniane JST. Badania obejmowały lata 2010-2012. Źródłem danych były opracowania Regionalnej Izby Obračunkowej (RIO) w Lublinie oraz dane z GUS. Dla potrzeb badań posłużono się metodą opisową i porównawczą, wyliczono wskaźniki struktury oraz współczynnik korelacji liniowej Pearsona.

Wyniki badań

Przeprowadzona analiza danych dotyczących struktury dochodów ogółem gmin powiatu włodawskiego wskazuje, że głównym źródłem dochodów tych JST była subwencja ogólna, która w przypadku gmin zaliczanych do I grupy algorytmicznej stanowiła średnio w 2010 roku – 49%, w 2011 roku – 43% i 2012 roku – 48% ogółu uzyskanych przez nie dochodów. Natomiast dla gmin zaliczanych do II grupy algorytmicznej w 2010 roku – 38%, 2011 roku – 34% i 2012 roku – 32%. Wielkość subwencji ogólnej przewyższającą uzyskane dochody własne w 2010 roku odnotowano w przypadku 87,5% gmin powiatu włodawskiego, natomiast w latach 2011-2012 zjawisko to

¹ Władztwo podatkowe stanowi realny przejaw samorządności gmin. Możliwość obniżania przez władze samorządowe wysokości górnych stawek podatkowych oraz stosowania ulg i zwolnień podatkowych pozwala na dostosowywanie wielkości obciążeń podatkowych do realnej sytuacji finansowej mieszkańców gminy.

Rysunek 1. Struktura dochodów ogółem gmin powiatu włodawskiego w latach 2010-2012
 Figure 1. Structure of the total incomes of communes of the Włodawa district in 2010-2012 years

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS
 Source: own calculations based on CSO

dotyczyło 75% analizowanych gmin. Wyjątkiem były gmina wiejska Włodawa, w której kwota uzyskanej subwencji ogólnej była zbliżona do kwoty uzyskanych dochodów własnych oraz gmina miejska Włodawa, w której uzyskane dochody własne były blisko dwukrotnie wyższe niż uzyskana subwencja ogólna (rys. 1).

Wyniki badań w pewien sposób pozwalają na weryfikację założeń ustawodawcy dotyczących znaczenia subwencji ogólnej w ogólnej wielkości uzyskiwanych dochodów. Zdobyte informacje wskazują, że subwencja ogólna w zdecydowanej większości gmin powiatu włodawskiego stanowiła główne źródło dochodów, a nie uzupełnienie dochodów własnych. Można przypuszczać, że gminy traktują subwencję ogólną jako źródło dochodów równoważne z dochodami własnymi, a być może nawet jako wydajniejsze.

W analizowanym okresie w przypadku 50% gmin powiatu włodawskiego wielkość subwencji ogólnej prawie w równym stopniu tworzona była przez środki uzyskane z części oświatowej (50-52%) i z części wyrównawczej (47-48%). W 25% badanych gmin środki z części oświatowej stanowiły około 58-60% subwencji ogólnej, natomiast środki z części wyrównawczej wynosiły prawie 40% wartości subwencji ogólnej. W jednej z gmin (gmina Hanna) środki otrzymane z części wyrównawczej były prawie o 30% większe niż środki z części oświatowej subwencji ogólnej uzyskanej przez tę gminę. Największą wartość subwencji oświatowej odnotowano w gminie miejskiej Włodawa. Środki uzyskane przez tę gminę z części oświatowej w latach 2010-2012 stanowiły około 65-70% wartości uzyskanej przez nią subwencji ogólnej. Zadania oświatowe **nakładane na gminy przez państwo znacząco** wpływają na politykę budżetową JST i oddziałują na ich sytuację ekonomiczną. Dlatego gminy powiatu włodawskiego podejmują działania polegające na przekazywaniu szkół stowarzyszeniom i fundacjom, dzięki czemu mogą odciążyć swoje budżety, jednocześnie nie pozbawiając się możliwości korzystania z subwencji oświatowej. Przykładem tego typu działań jest gmina Hanna, która przekazała wszystkie szkoły OPP, otrzymując jednocześnie subwencję oświatową w wielkości zbliżonej do wielkości uzyskanej przez gminę Wryki, która prowadzi 1 gimnazjum i 2 szkoły podstawowe.

Pomimo że subwencja oświatowa stanowi znaczną część wielkości subwencji ogólnej uzyskiwanej przez gminy, tego typu JST w nieznacznym stopniu mogą oddziaływać na jej wielkość² (subwencja ta w pewnym stopniu zbliżona jest do dotacji celowej). Dlatego w badaniach podjęto próbę analizy sposobu ustalania wielkości subwencji wyrównawczej, która w większej mierze dopuszcza możliwość oddziaływania na jej wielkość przez władze JST.

Dla pogłębienia przeprowadzonej analizy zbadano rzeczywistą sytuację dochodową gmin powiatu włodawskiego przed uzyskaniem przez nie subwencji ogólnej. W tym celu zastosowano wskaźnik rzeczywistej sytuacji dochodowej liczony jako:

$$\frac{\text{rzeczywiste dochody własne} + \text{dotacje z budżetu państwa i innych źródeł}}{\text{faktyczna liczba mieszkańców gminy}}$$

Wyniki badań wskazują, że sposób przyporządkowywania gmin do grup algorytmicznych (warunkujących wysokość otrzymywanej przez nie kwoty podstawowej, części wyrównawczej, subwencji ogólnej) w oparciu o wartość wskaźnika G nie oddaje w pełni rzeczywistej sytuacji dochodowej gmin powiatu włodawskiego. Przykładem takiej rozbieżności jest gmina Hańsk, która w latach 2010-2012 zakwalifikowana była do I grupy algorytmicznej, jednocześnie mając korzystniejszą rzeczywistą sytuację dochodową niż niektóre gminy zaliczone do II grupy algorytmicznej (tab. 2). Zakwalifikowanie gminy Hańsk do I grupy algorytmicznej umożliwiło jej otrzymywanie kwoty podstawowej części wyrównawczej subwencji ogólnej naliczanej według korzystniejszego sposobu. Pozwala to przypuszczać, że obecnie obowiązująca konstrukcja wskaźnika G nie jest do końca poprawna i w pewnym zakresie może wpływać na pogłębienie

Tabela 2. Rzeczywista sytuacja dochodowa przed otrzymaniem subwencji ogólnej i wartości współczynnika G gmin powiatu włodawskiego w latach 2010-2012

Table 2. Income real situation before receiving of the general subsidy and the coefficient value the G of communes of the Włodawa district in 2010-2012 years

Gminy/Communes	Dochody przed otrzymaniem subwencji ogólnej [zł/os.] /Income before receiving the general subsidy [PLN per capita]			Wskaźnik G [zł/osobę]/ G index [PLN per capita]		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Hanna	1235,02	1651,08	1639,82	445,72 (I)	429,42 (I)	389,67 (I)
Hańsk	1634,05	1986,58	1479,74	477,29 (I)	438,46 (I)	432,85 (I)
Stary Brus	1795,93	1964,79	1784,13	537,37 (II)	402,18 (I)	402,28 (I)
Urszulín	2134,41	2283,81	2119,24	618,69 (II)	572,34 (II)	595,54 (II)
Włodawa – gmina wiejska/ rural commune	1577,60	2498,02	2284,87	906,44 (II)	817,81 (II)	787,22 (II)
Włodawa – gmina miejska/ urban commune	1872,67	2247,32	2315,53	839,41 (II)	806,81 (II)	842,20 (II)
Wola Uhruska	1875,71	1690,66	3549,21	559,02 (II)	498,36 (II)	483,36 (II)
Wyryki	1766,31	1933,85	2372,03	572,27 (II)	571,25 (II)	507,24 (II)
Średnia/Average	1770,42	2123,35	2258,01	619,53	567,08	555,05
Min.	1235,02	1651,08	1479,74	445,72	402,18	389,67
Max.	2134,41	2498,02	3549,21	906,44	817,81	842,20
Wskaźnik Gg [zł/os.]/Gg index [PLN per capita]				1210,61	1180,20	1195,67

( ) grupa algorytmiczna/algorithmic group

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych z RIO w Lublinie i GUS

Source: own calculations based on RAC in Lublin and CSO

² Wielkość subwencji oświatowej ustalana jest corocznie w ustawie budżetowej. Podział środków tworzących subwencję oświatową między gminy dokonywany jest na podstawie liczby uczniów w szkołach różnych typów i rodzajów.

różnic w sytuacji dochodowej gmin powiatu włodawskiego, co z kolei pozostaje w sprzeczności z głównym celem funkcjonowania subwencji ogólnej.

Zbadano również stopień korelacji rzeczywistej sytuacji dochodowej gmin powiatu włodawskiego z uzyskanymi przez nie wartościami współczynnika G. Do badań wykorzystano współczynnik korelacji liniowej Pearsona (tab. 3). Otrzymane wyniki badań pozwalają wnioskować, że w przypadku wszystkich gmin powiatu włodawskiego współczynnik korelacji Pearsona przyjmował wartości ujemne. W przypadku 62,5% gmin zanotowano silną korelację ujemną tych dwóch cech, przy czym największą ujemną korelację zanotowano w przypadku gminy Wyryki i wynosiła ona (-0,97).

Tabela 3. Wartości współczynnika Pearsona dla korelacji rzeczywistej sytuacji dochodowej gmin przed otrzymaniem subwencji ogólnej oraz wskaźnika G

Table 3. Values of Pearson coefficient for correlation of the incomes real situation of communes before receiving of the general subsidy and the G index

Wyszczególnienie/ Specification	Gminy/ Communes							
	Hanna	Hańsk	Stary Brus	Urszulin	Włodawa – gmina wiejska/ rural commune	Włodawa – gmina miejska/ urban commune	Wola Uhruska	Wyryki
Współczynnik Pearsona/ Pearson index	-0,71	-0,11	-0,45	-0,82	-0,89	-0,30	-0,58	-0,97

Źródło: jak w tab. 2

Source: see tab. 2

Istnienie rozbieżności pomiędzy rzeczywistą sytuacją dochodową gmin a wartością wskaźnika G może potwierdzać występowanie problemu polegającego na właściwym przyporządkowaniu gmin do grup algorytmicznych w oparciu o wzajemną relację wskaźników G i Gg, a tym samym ustalaniu wielkości przyznawanej subwencji ogólnej.

Aby sprawdzić czy subwencja ogólna może realnie stanowić dochód uzupełniający dochody własne gmin powiatu włodawskiego zbadano udział potencjalnych dochodów podatkowych w potencjalnych dochodach własnych (tab. 4). Przeprowadzone badania wykazały, że wartość średnich dochodów podatkowych możliwych do uzyskania wzrasta szybciej niż wartość średnich dochodów podatkowych realnie uzyskanych przez gminy. Zjawisko to wyraźniej zauważalne było w przypadku gmin zaliczanych do I grupy algorytmicznej. Przypuszczalnie był to efekt większego stopnia wykorzystania posiadanego władztwa podatkowego przez władze gmin zaliczanych do I grupy algorytmicznej. Jednak należy nadmienić, że wykorzystanie w budowie wskaźnika G potencjalnych dochodów podatkowych, a nie uzyskanych realnie, w swoisty sposób ogranicza władze gminy w zakresie wykorzystania władztwa podatkowego. Decyzje dotyczące obniżenia górnych stawek podatkowych lub zastosowania ulg i zwolnień muszą być podejmowane w sposób bardzo rozmyślny i ostrożny, co nie zawsze pokrywa się z interesami mieszkańców gminy.

Na uwagę zasługuje również to, że w badanym okresie średnie potencjalne dochody podatkowe dla ogółu badanych gmin stanowiły około 70% ich potencjalnych dochodów własnych. Co więcej, udział potencjalnych dochodów podatkowych w potencjalnych dochodach własnych gmin powiatu włodawskiego zaliczanych do I grupy algorytmicznej wzrósł o ok. 11 p.p. w roku 2012 w odniesieniu do roku 2010. Natomiast w przypadku gmin zaliczanych do II grupy algorytmicznej omawiany udział zmniejszył się o około 3 p.p. w roku 2012 w odniesieniu do roku 2010. Zanotowane rozbieżności w kształtowaniu udziału potencjalnych dochodów podatkowych w potencjalnych dochodach własnych gmin z I i II grupy algorytmicznej mogą stanowić swoistą przesłankę do podważenia zasadności wykorzystania wskaźnika G do określania sytuacji dochodowej gmin, gdyż arytmetyczne dochody podatkowe mogą stanowić te same wielkości dla gmin o różnych potencjalnych dochodach własnych.

Tabela 4. Poziomy dochodów wykorzystywanych do ustalania sytuacji dochodowej oraz klasyfikowania do przedziałów algorytmicznych wyliczania subwencji ogólnej gmin powiatu włodawskiego w latach 2010-2012
 Table 4. Income levels of communes used to establishing the income situation and classifying to algorithmic ranges counting the general subsidy out of the Włodawa district in 2010-2012 years

Wyszczególnienie/ Specification	Lata/ Years	Gminy/ Communes						Średnia/Average*				
		Hanna	Hańsk	Stary Brus	Urszulin	Włodawa – gmina wiejska/ rural commune	Włodawa – gmina miejska/ urban commune	Wola Uhruska	Wyryki	A	B	C
Dochoły podatkowe rzeczywiste/ Real tax incomes	2010	1 136,0	1 376,9	762,4	1 841,7	4 032,6	9 976,9	1 668,5	1 265,8	2 757,6	1 256,5	3 258,0
	2011	1 204,2	1 541,5	836,7	1 978,1	4 937,4	11 134,9	1 874,1	1 379,3	3 110,8	1 194,1	4 260,8
	2012	1 354,5	1 832,8	954,1	2 680,3	5 094,8	12 046,0	2 133,5	1 695,7	3 474,0	1 380,5	4 730,1
Potencjalne dochoły podatkowe/ Potential tax incomes	2010	1 319,1	1 627,9	857,8	2 284,3	4 652,8	11 234,7	1 963,8	1 356,0	3 162,1	1 473,5	3 724,9
	2011	1 592,8	1 804,3	934,1	2 492,6	5 693,2	12 638,1	2 122,6	1 501,8	3 597,4	1 443,7	4 889,7
	2012	1 923,8	2 277,6	1 145,4	3 526,5	5 964,5	12 927,3	2 554,3	1 978,0	4 037,2	1 782,3	5 390,1
Potencjalne dochoły własne/ Potential own incomes	2010	1 767,4	2 807,7	1 267,2	3 253,0	5 620,8	16 364,2	2 765,5	2 065,3	4 506,0	2 287,6	5 222,7
	2011	3 015,2	2 349,0	1 176,8	4 131,2	7 571,3	17 945,2	3 094,2	1 823,0	5 159,3	2 180,3	6 913,0
	2012	2 676,4	2 975,8	1 427,4	4 760,2	7 410,8	19 563,8	5 252,6	2 373,0	5 821,2	2 359,9	7 872,1
Udział potencjalnych dochołów podatkowych w dochołach własnych/ Participation of potential tax incomes in own incomes [%]	2010	74,64	57,98	67,69	70,22	82,78	68,65	71,01	65,66	70,18	64,41	71,32
	2011	52,83	76,81	79,38	60,34	75,19	70,43	68,60	82,38	69,73	66,22	70,73
	2012	71,88	76,54	80,25	74,08	80,48	66,08	48,63	83,35	69,35	75,52	68,47

* średnia/average: A – gminy ogółem/all communes, B – gminy z I grupy algorytmicznej/communes of Ist algorithmic group, C – gminy z II grupy algorytmicznej/communes of IInd algorithmic group

Źródło: jak w tab. 2

Source: see tab. 2

Podsumowanie i wnioski

Reasumując można stwierdzić, że założenia ustawodawcy dotyczące mechanizmu ustalania wielkości i znaczenia subwencji ogólnej w wyrównywaniu sytuacji dochodowej gmin nie są w pełni realizowane. Subwencja ogólna stanowi główne źródło dochodów dla większości gmin powiatu włodawskiego, co zaprzecza założeniom legislatora dotyczącym jej uzupełniającego charakteru w stosunku do dochodów własnych. Duży udział subwencji oświatowej w wartości subwencji ogólnej, w przypadku niektórych gmin nie znajduje odzwierciedlenia w ponoszonych przez nie wydatkach na realizację zadań oświatowych. W przypadku analizowanych gmin odnotowano ujemną korelację pomiędzy ich realną sytuacją dochodową, przed uzyskaniem subwencji ogólnej, a zanotowaną przez nie wartością wskaźnika G, który wykorzystywany jest w algorytmie ustalania wielkości kwoty podstawowej części wyrównawczej subwencji ogólnej. Zasadne jest więc stwierdzenie, że konieczne jest opracowanie mechanizmu ustalania tej kwoty, który w większym stopniu będzie skorelowany z realną sytuacją dochodową gmin, a tym samym zwiększy szanse na prawidłowe oddziaływanie subwencji ogólnej na wyrównywanie sytuacji dochodowej gmin.

Literatura

- Kowalczyk R. 2013: *Subwencja ogólna*, [w:] R. Mastalski, E. Fojcik-Mastalska (red.). *Prawo finansowe*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa, 475.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. ,Dz.U. 1997 r. nr 78, poz. 483, z późn. zm.
- Kornberger-Sokołowska E. 2012: *Finanse jednostek samorządu terytorialnego*, LexisNexis, Warszawa, 106-107.
- Patrzalek L. 2010: *Finanse samorządu terytorialnego*, Wyd. Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Wrocław, 193.
- Podstawka M. (red.). 2010: *Finanse*, PWN, Warszawa, 166.
- Podstawka M. 2011: *Podstawy finansów – teoria i praktyka*, Wydawnictwo SGGW, Warszawa, 115.
- Podstawka M. 2012: *Ocena mechanizmów wyrównywania sytuacji dochodowej gmin*, Annales Univeristatis Mariae Curie-Skłodowska, Sectio H, vol. XLVI, 210.
- Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, Dz.U. 2010, nr 80, poz. 526 z późn. zm.

Summary

According to assumptions for the legislator the general subsidy is supposed to constitute only an instrument eliminating appearing differences in levels of the own income get by self-government units of this type. Conducted analyses are pointing, that general subsidy, against assumptions legislatora (which treats her as supplementing the own income), is performing the role of the main source of revenue for the majority of communes of the Włodawa district. Conducted examinations also showed that the used mechanism at setting amount of the basic quota, compensatory part, general subsidy not always reflected the real income situation of communes. This effective leveling the income situation of self-government units of this type is making it impossible.

Adres do korespondencji
mgr inż. Grzegorz Wesolowski, dr Anna Kobialka
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
ul. Akademicka 13, 20-950 Lublin
e-mail: grzegorz.wesolowski@up.lublin.pl, anna.kobialka@up.lublin.pl